

Podjetja s tujim kapitalom

Slovenian Economic Mirror	IMAD
No. 10/2003	p. 20

Kako pomembna so izbrana področja za konkurenčnost PTK v slovenskih predelovalnih dejavnostih ¹					
	Obvladovanje kakovosti	Patenti, licence, R&R	Človeški kapital, usposabljanje	Upravljanje	Skupaj
RAZPOREDITEV VZORCA PTK GLEDE NA POMEMBNOST POSAMEZNEGA PODROČJA KONKURENČNOSTI					
Ni pomembno	0.0	5.6	1.4	0.0	n.p.
Manj pomembno	0.0	15.3	6.9	4.2	n.p.
Pomembno	12.5	40.3	19.4	16.7	n.p.
Zelo pomembno	30.6	20.8	44.4	47.2	n.p.
Izredno pomembno	56.9	18.1	27.8	31.9	n.p.
Skupaj	100.0	100.0	100.0	100.0	n.p.
KAZALEC POMEMBNOSTI²					
Skupaj	0.861	0.576	0.726	0.767	0.733
Visoko tehnološke panoge	0.833	0.750	0.792	0.792	0.792
Srednjevisoko tehnološke panoge	0.861	0.611	0.741	0.769	0.746
Srednjenizko tehnološke panoge	0.857	0.571	0.741	0.768	0.734
Nizko tehnološke panoge	0.886	0.409	0.614	0.750	0.665
<p><i>Vir podatkov:</i> analiza, ki sta jo pripravila Boris Majcen in Matija Rojec v okviru projekta Petega okvirnega programa: »EU Integration and the Prospects for Catch-Up Development in CEECs: The Determinants of the Productivity Gap«.</p> <p><i>Opomba:</i> ¹ podatki temeljijo na vzorcu 72-ih PTK, anketiranih v letu 2002. Anketirana PTK predstavljajo 23.8% vseh PTK v slovenskih predelovalnih dejavnostih, 53.6% celotnih stalnih sredstev, 50.8% vseh zaposlenih, 62.1% celotne prodaje in 64.2% celotnega izvoza PTK v slovenskih predelovalnih dejavnostih; ² izračunan tako, da so odgovori »ni pomembno« tehtani z 0.0, odgovori »manj pomembno« z 0.25, odgovori »pomembno« z 0.50, odgovori »zelo pomembno« z 0.75 ter odgovori »izredno pomembno« z 1.00. Višji, ko je kazalec, bolj je določeno področje pomembno za konkurenčnost PTK.</p>					
<p>Država prejemnica si od vhodnih NTI želi predvsem povečanja konkurenčnosti. Pri tem nas zanima, na čem temelji konkurenčnost PTK v slovenskih predelovalnih dejavnostih (obvladovanje kakovosti; patenti, licence in R&R; človeški kapital in usposabljanje; upravljanje) ter kdo k tej konkurenčnosti največ prispeva (PTK sama, tuje matično podjetje, drugi kupci v tujini, drugi prodajalci v tujini itd; gl. tabelo spodaj).</p> <p>Vsa analizirana področja so po mnenju podjetij več kot »pomembna« (kazalec pomembnosti presega 0.50) za njihovo konkurenčnost. Najpomembnejše področje konkurenčnosti je obvladovanje kakovosti (povprečna ocena je 0.861), sledijo pa mu upravljanje (0.767), človeški kapital in usposabljanje (0.726) ter patenti, licence in R&R (0.576). Z izjemo patentov, licenc in R&R so vsa področja ocenjena kot »zelo pomembna« ali več. Relativno nizko stopnjo pomembnosti, ki so jo podjetja pripisala patentom, licencam in R&R lahko razložimo z dejstvom, da se pri večini projektov NTI v slovenskih predelovalnih dejavnostih uporablja relativno standardizirana tehnologija ter da relativno majhno število PTK deluje v visoko tehnoloških panogah. To potrjuje tudi dejstvo, da sta obvladovanje kakovosti in upravljanje dokaj enako pomembna za konkurenčnost vseh PTK ne glede na tehnološko intenzivnost panoge, v kateri delujejo. Ravno nasprotno pa velja za patente, licence in R&R ter za človeški kapital in usposabljanje. Ta področja so precej bolj kot za srednjevisoko ali srednjenizko tehnološka PTK pomembna za konkurenčnost visoko tehnoloških PTK. Najmanj pa so pomembna za nizko tehnološka PTK.</p> <p>Spearmanov koeficient korelacije rangov med posameznimi področji konkurenčnosti kaže dokaj visoke pozitivne in značilne korelacije. To ne kaže samo na pozitivno povezanost konkurenčnosti na enem področju s konkurenčnostjo na drugih področjih, ampak tudi na to, da je konkurenčnost kompleksen pojav, ki zahteva odličnost na številnih področjih.</p> <p>Kako pomembni so posamezni viri konkurenčnosti za določena področja konkurenčnosti? PTK sama in tuja matična podjetja so edini zares pomembni viri konkurenčnosti (gl. tabelo spodaj). PTK sama so najpomembnejši viri konkurenčnosti na vseh področjih, razen pri patentih, licencah in R&R, kjer so tuja matična podjetja najpomembnejša. Drugi, zunanji viri so deloma pomembni samo za konkurenčnost na področju obvladovanja kakovosti.</p>					
Kdo največ prispeva h konkurenčnosti PTK v slovenskih predelovalnih dejavnostih					
	Obvladovanje kakovosti	Patenti, licence, R&R	Človeški kapital, usposabljanje	Upravljanje	
PTK sama	0.826	0.590	0.767	0.753	
Tuje matično podjetje	0.622	0.632	0.469	0.618	
Drugi kupci v tujini	0.639	0.378	0.299	0.333	
Drugi dobavitelji v tujini	0.597	0.347	0.250	0.278	
Druga hčerinska podjetja v Sloveniji	0.111	0.090	0.063	0.087	
Drugi kupci na domačem trgu	0.302	0.302	0.295	0.309	
Drugi dobavitelji na domačem trgu	0.549	0.302	0.250	0.271	
Drugi viri (univerze, svetovalna podjetja ipd)	0.330	0.316	0.410	0.361	
<i>Vir podatkov in opombe:</i> glej tabelo zgoraj.					